

Patrik Gajdoš, Zbraně v domácnostech měšťanů Volyně podle soupisu z roku 1551, České Budějovice 2016, 81 s. (Bakalářská práce Historického ústavu Filozofické fakulty JU v Českých Budějovicích)

Posudek vedoucího bakalářské práce

Zastoupení vojenské výbroje a výstroje v měšťanských domácnostech předbělohorské doby nepatří s ohledem na postihy královských měst po stavovském odboji 1547 k živým tématům českého dějepiscectví. Přestože vrchnostenská města zůstala královskými zásahy nedotčena, dosavadní výzkumy pozůstalostních inventářů ukázaly, že většina domácností vrchnostenských měst zbraněmi neoplývala. Dochovaný soupis zbraní z roku 1551 ve 116 domácnostech Volyně představuje jedinečný pramen k poznání militarizace malého města, jenž Patrik Gajdoš učinil předmětem svého mnohostranného zkoumání.

Zatímco v první kapitole své práce autor prokázal, že se dokáže orientovat v základních badatelských tendencích urbánního dějepiscectví, mohl v následné ryze kompilativní části, kde charakterizoval proměny výbroje a výstroje počátkem novověku, volit úspornější a především méně popisný výklad s hojnějšími odkazy na nejnovější literaturu. Ve stručné kapitole o dějinách Volyně mohl vedle díla Františka Teplého jistě více přihlédnout k obsahu regionálních prací, aby si blíže ozřejmil nejednoznačné právní a správní postavení města, zejména jeho vazby k johanitskému velkostatku Strakonice. Naopak ocenění si zaslouží autorovy úvahy o důvodech vyzbrojení volyňských měšťanů, které oprávněně mohly souviset nejen s jejich všudypřítomným strachem z lapků, ale zřejmě také s případným vojenským ohrožením z bavorské strany, kde počátkem padesátých let 16. století nebyla nouze o přeshraniční konflikty. Oba motivy autor jistě blíže objasní u obhajoby práce.

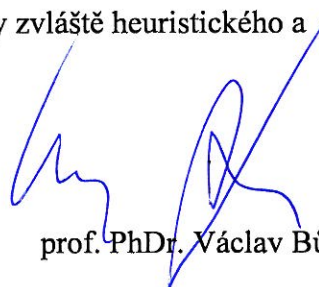
Tvůrčí invenci prokázal Patrik Gajdoš zvláště v páté a šesté kapitole své práce, v nichž si vymezil kritéria sociální a majetkové stratifikace, aby mohl podrobněji pracovat se soupisem zbraní ve volyňských domácnostech. Volbou svého metodického přístupu jednoznačně přesvědčil, že soupis zbraní nahlížel jako symbolické vyjádření statutu jejich jednotlivých měšťanských vlastníků v městském organismu. Lze jen litovat, že mu prameny neumožnily, aby se zabýval zastoupením zbraní v hierarchii domů podle městské topografie a podle profesí jednotlivých měšťanů. Bližší poznání výbroje nižší šlechty zakoupené ve Volyni by vyžadovalo hlubší ponor do regionálních pramenů a také do nevydaných genealogických přehledů, což přesahovalo rámec práce. Skladba výbroje a výstroje ve Volyni potvrdila, že modernizační vlivy pronikaly do této oblasti každodenní kultury velmi pozvolna. Zastoupení

zbraní z husitské doby nebylo výjimkou ve stejné době ani ve velkých zbrojnicích, které navzdory postihům panovníka zůstaly v královských městech.

Ačkoliv bakalářská práce vykazuje promyšlenou kompozici a velmi dobrou stylistiku, zůstaly v textu pravopisné chyby, a to zvláště ve shodě podmětu s přísudkem a interpunkci (např. 11, 14, 16, 19, 21, 32-33, 39, 46, 49-52, 57, 60, 76).

Vedle práce s paleograficky náročným pramenem patří ke kladům bakalářského spisu Patrika Gajdoše chytré kladení otázek, hledání nosných metodických konceptů a interpretace zjištěných poznatků v širším kontextu. Jako školitel jsem po celou dobu, kdy vznikala tato práce, pozoroval nejen autorovo badatelské nadšení a píli, ale především jeho trvalý odborný růst, k němuž má nepochybně další předpoklady. Bakalářskou práci Patrika Gajdoše proto doporučuji k obhajobě a s ohledem na uvedené připomínky zvláště heuristického a jazykového rázu ji hodnotím již stupněm **velmi dobře**.

České Budějovice 23. 8. 2016

prof. PhDr. Václav Bůžek, CSc.